

Snelste stijgers 2017-2018

MEER DAN 3 PROCENT BRUTO EROP VOORUIT

	%
Leraar basisschool	8,69
Treinsteward	4,76
Gedeputeerde provincie	4,23
Buschauffeur	4,08
Treinemachinist	4,03
Manager zorginstelling	4,00
Directeur IT	4,00
Directeur kleine basisschool	3,92
Directeur middelgrote basisschool	3,88
Stratenmaker	3,10
Loodgieter	3,10
Bouwvakker	3,10
Hoofduitvoerder	3,10
Timmerman	3,10
Wegwerker	3,10
Metselaar	3,10
Elektricien	3,10
Directeur groot ziekenhuis	3,09
Korpschef middelgroot regionaal korps	3,08
Onderzoeker in opleiding	3,08
Rijksaccountant	3,04
Hoofd personeel en organisatie politie	3,03
Sectorhoofd politie – zware criminaliteit	3,03
Directeur voorlichting	3,02
Directeur-generaal	3,01
Secretaris-generaal	3,01

Elsevier Weekblad-Berenschot Salarisoverzicht editie 2019

WAAR STAAT U OP DE LOONLIJST?

257 functies met brutojaarsalaris

'18	'17	FUNCTIE	MARKT	(SEMI)OVERHEID	MIN.	MED.	MAX.	'18	'17	FUNCTIE	MARKT	(SEMI)OVERHEID	MIN.	MED.	MAX.
1	1	VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR MIDDELGROTE ORG.			339.800	502.300	662.500	31	30	MARKETINGMANAGER			100.000	117.700	147.100
2	2	LID RAAD VAN BESTUUR MIDDELGROTE ORGANISATIE			260.000	382.100	499.200	32	31	MANAGER BUSINESS-UNIT			96.900	116.400	159.100
3	3	ALGEMEEN DIRECTEUR MIDDELGROTE ORGANISATIE			201.500	289.600	340.800	33	36	DIRECTEUR IT			95.200	112.900	155.000
4	4	DIVISIEDIRECTEUR MIDDELGROTE ORGANISATIE			169.700	236.700	284.300	34	33	BURGEMEESTER VAN EEN MIDDELGROTE STAD			-	112.100	-
5	5	PILOOT BOEING 747			180.800	225.100	280.700	35	38	MANAGER ZORGINSTELLING			92.800	111.700	137.500
6	6	DIRECTEUR GROOT ZIEKENHUIS			-	199.900	-	36	34	KANTONRECHTER GROTE STEDEN			-	111.200	-
7	7	COMMERCIEEL DIRECTEUR			126.700	190.300	216.200	37	37	HOOFD ARBEIDSVOORWAARDEN			83.500	110.800	136.400
8	8	DIRECTEUR FINANCIËEL-ECONOMISCHE ZAKEN			121.700	166.400	203.000	38	35	LID TWEEDE KAMER			-	109.100	-
9	10	DIRECTEUR INKOOP			127.800	165.200	195.500	39	39	HOOGLEERAAR 1 (GROTE STAAT VAN DIENST)			84.600	109.050	133.500
10	9	PRESIDENT HOGE RAAD			-	162.100	-	40	41	SENIOR EXTERN ORGANISATIEADVISEUR			82.400	107.500	135.800
11	11	DIRECTEUR SALES			112.200	161.500	193.400	41	43	MANAGER KAMER VAN KOOPHANDEL			-	107.000	-
12	12	COMMISSARIS DER KONING			-	159.600	-	42	42	HOOFD RESEARCH & DEVELOPEMENT			78.600	106.500	131.800
	12	MINISTER			-	159.600	-	43	40	LID EUROPEES PARLEMENT			-	106.500	-
	12	NATIONALE OMBUDSMAN			-	159.600	-	44	44	TREASURER			74.900	105.400	120.900
15	15	DIRECTEUR SOCIALE ZAKEN			106.700	158.700	177.700	45	45	HOOFD BELEGGINGEN			70.100	104.900	137.500
16	17	DIRECTEUR RESEARCH & DEVELOPMENT			108.400	153.800	185.300	46	48	PROJECTMANAGER IT			73.300	104.700	130.500
17	16	BURGEMEESTER VAN EEN GROTE STAD			-	152.800	-	47	46	HOOFD INTERNE ACCOUNTANTSDIENST			76.000	104.500	121.700
18	18	STAATSSECRETARIS			-	149.000	-	48	47	FISCALIST			73.800	104.300	124.100
19	19	BEVELHEBBER LANDSTRIJDKRACHTEN			-	145.800	-	49	49	DIVISIECONTROLLER			92.600	102.700	134.800
	19	GENERAAL			-	145.800	-	50	50	KORPSCHIEF MIDDELGROOT REGIONAAL KORPS			80.300	102.150	124.000
21	22	OPERATIONEEL DIRECTEUR			120.700	143.500	174.400	51	51	MANAGER IT			91.700	100.400	141.600
22	21	PRESIDENT GERECHTSHOF			-	141.600	-	52	52	VERKOOPLEIDER (SALESMANAGER)			77.800	98.300	124.800
23	23	WETHOUDER GROTE STAD			-	139.500	-	53	55	DIRECTEUR VOORLICHTING			82.200	97.300	112.400
24	24	DIRECTEUR MARKETING			111.600	139.200	172.300	54	54	CONTROLLER			68.900	96.900	120.500
25	25	DIRECTEUR-GENERAAL			-	136.800	-	55	53	OPERATIONEEL MANAGER			79.200	96.800	131.100
	25	SECRETARIS-GENERAAL			-	136.800	-	56	56	MANAGER PUBLIC RELATIONS			70.300	96.000	117.500
27	27	CONCERNCONTROLLER			101.300	128.400	167.900	57	58	HOOFD PERSONEEL EN ORGANISATIE			74.800	95.700	128.700
28	28	DIRECTEUR BUSINESS DEVELOPMENT			92.100	127.300	160.900	58	57	SENIOR ADVISEUR IT			77.800	95.400	114.000
29	29	DIRECTEUR BELEGGINGEN			95.400	124.100	155.500	59	59	HOOGLEERAAR 2 (MINDER ERVAREN DAN '1')			76.000	93.300	110.600
30	32	GEDEPUTEERDE PROVINCIE			-	118.300	-	60	60	INFORMATIEMANAGER			-	91.800	-

VERKLARING VAN TERMEN EN BEGRIPPEN

Functies: de 257 functies plus beloning zijn afkomstig uit een jaarlijks onderzoek door Berenschot onder bedrijven en overheidsorganisaties. Het gaat om betaalde salarissen in 2018.

MIN = minimum. Bij lagere functies: cao-loon. Bij hogere functies: gemiddelde van de 10 procent laagstbetaalden.

MED = mediaan. Middelste salaris voor de functie, de helft verdient meer, de helft minder.

MAX = maximum. Gemiddelde van de 10 procent bestbetaalden.

Plaats op de ranglijst De mediaan is bepalend, daarna de hoogte van het maximumsalaris, daarna het minimumsalaris.

En de winnaar is? De bestuursvoorzitter van een middelgrote organisatie. Die verdient zo'n half miljoen euro per jaar – de bovenste 10 procent in deze functie gemiddeld meer dan 660 duizend euro – en staat daarmee boven aan *Wie verdient wat?*, de jaarlijkse salarissenlijst van *Elsevier Weekblad* en adviesbureau Berenschot.

Elk jaar vergelijkt Berenschot de brutojaarsalarissen voor 257 functies bij de overheid en in het bedrijfsleven – van vakkenvuller tot minister. De selectie van functies is een afspiegeling van het Nederlandse loongebouw en is een goede graadmeter van de salarissen op de arbeidsmarkt.

De lijst biedt werknemers houvast bij salarisonderhandelingen. Welk jaarsalaris kan een fiscalist, vertegenwoordiger of grafisch ontwerper vragen? Wat zijn gangbare beloningen voor een laborant, politieagent of piloot?

Ook dit jaar toont de lijst vooral gestegen salarissen, maar reden tot gebjubel is er lang niet voor iedereen (zie 'Waar staat u op de loonlijst?' op pagina 58).

Hoewel de economie al jaren groeit en de werkloosheid in jaren niet zo laag was, gingen de salarissen in de lijst van Berenschot er in 2018 gemiddeld maar 1,99 procent op vooruit ten opzichte van 2017. Deze stijging is in lijn met de stijging die het Centraal Bureau voor de Statistiek over 2018 berekende op basis van de cao-lonen: 2,1 procent.

Dat is minder dan de 2,8 procent die werknemers erbij kregen in 2009, het eerste jaar dat de

economische crisis zich in volle omvang deed voelen. En aanzienlijk minder dan de 3,3 procent in 2008. In dat jaar was de krapte op de arbeidsmarkt volgens het CBS vergelijkbaar met die in 2018.

Onderling zijn er veel verschillen. Veertien beroepen kregen er niets bij. Het gaat daarbij op één na om overheidsfuncties, zoals griffier, wethouder, rechter in opleiding en burgemeester.

In veel andere beroepen bleef de stijging onder het gemiddelde,

De docent op de basisschool verdient nog steeds minder dan de helpdeskmedewerker

zoals bij medewerkers personeelszaken (plus 1,3 procent), receptionisten (1,47 procent), premedewerkers (1,56 procent) en projectleiders (1,84 procent).

De brutojaarsalarissen van de top van het bedrijfsleven en van organisaties stegen van alle categorieën gemiddeld het meest, met 2,3 procent, gevolgd door de salarissen van functies op – het iets lagere – directieniveau, die 2,27 procent stegen. Bij de overheid stegen de salarissen met 1,7 procent (zie 'Stijging salaris' op pagina 62).

De topbestuurders van grote, beursgenoteerde bedrijven, zoals Wolters Kluwer, Unilever, RELX en Heineken, blijven overigens buiten beschouwing in deze salarissenlijst. De jaarsalarissen van deze bestuurders bedragen miljoenen euro's, los van de optie- en aandelenregelingen

die daar nog bovenop komen, en zijn daardoor moeilijk te vergelijken met de salarissen van 'gewone' medewerkers.

De eerste semipublieke functie boven aan de lijst is die van directeur van een groot ziekenhuis. Het salaris voor deze baan is 2 ton per jaar.

Onderaan staat stevast de assistent-boekbinder, met een brutojaarsalaris van zo'n 21.100 euro, gevolgd door de vakkenvuller en caissière, die beiden 600 euro bruto per jaar meer verdienen (21.700). Deze drie verdienen zo'n 23 keer minder dan de nummer 1 op de lijst, de bestuursvoorzitter van een middelgrote organisatie. Maar die betaalt over ruim 5 ton salaris veel meer belasting – hij houdt netto zo'n 2,5 ton over. Terwijl de caissière met een salaris van 21.700 euro bruto zo'n 18.000 euro netto overhoudt. Dan verdient de bestuursvoorzitter veertien keer meer.

De overheidsfunctie met het laagste salaris is die van soldaat: die verdient 23.750 euro bruto.

Met een loonsverhoging van 8,69 procent ten opzichte van een jaar eerder ging de doorsnee-basisschoolleeraar er afgelopen jaar het meest op vooruit. Op ruime afstand volgen de treinsteuwwaarders (caterars), met 4,76 procent erbij. Gedeputeerden van de provincie, buschauffeurs en treinmachinisten kregen er ruim 4 procent bij. Zij vormen de top-5 snelste stijgers.

Basisschoolleeraren in de laagste klassen kregen er 5 procent op hun salaris bij, de meer ervaren leerkrachten flink meer: tot ruim 11 procent. Die stijging is deels te

'18	'17	FUNCTIE	MIN.	MED.	MAX.
61	63	JURIST	69.400	90.600	107.900
62	61	KOLONEL	74.300	90.500	106.700
63	66	SYSTEEMARCHITECT	70.500	89.200	116.200
64	65	JURIDISCH ADVISEUR	69.800	89.200	109.600
65	64	INTERN ORGANISATIEADVISEUR	63.300	89.000	123.900
66	62	WETHOUDER MIDDELGROTE STAD	-	89.000	-
67	68	PROJECTLEIDER GROOT MAATSCHAPPELIJK PROJECT	73.100	88.100	103.100
68	67	REGIOMANAGER	66.200	87.900	110.700
69	69	HOOFD VERKOOP BUITENDIENST	74.300	86.800	106.900
70	70	MANAGER INKOOP	62.600	86.100	112.900
71	71	VOORZITTER COLLEGE VAN BESTUUR KLEINE SCHOOL	70.500	84.500	98.500
72	72	MANAGER PLANNING EN ANALYSE	65.100	83.500	107.400
73	73	DIRECTIESECRETARIS	68.400	83.000	108.500
74	76	SECTOR PERSONEELSCHIEF	65.100	82.500	107.400
75	74	PROJECTLEIDER IT	64.700	82.300	108.600
76	75	TOPJOURNALIST IN LOONDIENST	58.300	82.100	94.100
77	77	HOOFD TECHNISCHE DIENST	70.000	81.800	97.900
78	78	HOOFD ADMINISTRATIE	63.000	80.400	105.300
79	79	HOOFD OPLEIDINGEN	61.000	80.000	103.900
80	80	SERVICEMANAGER	58.300	79.300	107.300
81	81	FACILITY-MANAGER	65.300	78.700	99.500
82	82	EXTERN ORGANISATIEADVISEUR	55.900	78.400	108.500
83	83	HOOFD PERSONEEL & ORGANISATIE POLITIE	64.700	78.150	91.600
	83	SECTORHOOFD POLITIE – ZWARE CRIMINALITEIT	64.700	78.150	91.600
85	85	MANAGER LOGISTIEK	65.300	77.000	102.700
86	87	INFORMATIEMANAGER	60.400	76.100	83.600
87	86	ACCOUNTMANAGER	54.800	76.000	97.600
88	88	HOOFD MARKTONDERZOEK	56.400	74.300	96.600
89	89	MANAGER INTEGRALE KWALITEITZORG	59.700	74.300	92.800
90	90	HOOFD BEDRIJFSLABORATORIUM	53.700	73.800	96.000
91	91	HOOFD INKOOP	62.600	72.700	88.800
92	92	PROCESS ENGINEER	63.100	72.200	90.400
93	93	INFORMATIEANALIST	53.800	71.700	94.400
94	95	RIJKSACCOUNTANT	57.100	71.150	85.200
95	94	HOOFD PRODUCTIE	59.900	70.600	88.800
96	96	HOOFD VERKOOP BINNENDIENST	59.500	69.700	89.600
97	98	RESEARCHER/ONDERZOEKER	52.500	69.600	93.100
98	97	PROJECTLEIDER	56.200	69.500	94.100
99	100	EXPORTMANAGER	52.600	68.900	86.300
100	99	DATABASE-ADMINISTRATOR	63.100	68.500	78.900
101	101	UNIVERSITAIR DOCENT	60.000	68.500	77.000
102	103	PROJECTADVISEUR IT	61.200	67.700	92.600
103	105	MANAGER KWALITEIT	47.800	67.300	86.800
104	104	ARBO-ADVISEUR	61.500	67.300	82.100
105	102	GRIFFIER VAN EEN GERECHTSHOF	58.800	66.950	75.100
106	107	PRODUCTMANAGER	56.700	66.300	86.100
107	106	MAJOUR	55.100	66.200	77.300
108	108	SYSTEEMONTWERPER	56.700	66.000	89.100
109	110	TEAMLEIDER PRODUCTIE/WACHTCHEF	52.600	63.800	81.000
110	111	HOOFD PLANNING/WERKVOORBEREIDING	50.900	63.700	81.900
111	112	WETGEVINGSJURIST	51.200	63.650	76.100
112	109	FUNCTIONEEL APPLICATIEBEHEERDER	56.600	63.600	82.300
113	113	INKOPER	50.900	62.700	78.800
114	114	COMMERCIEEL-TECH. MEDEWERKER BUITENDIENST	51.900	62.000	81.800
115	115	CHEF BOEKHOUDING	50.400	60.600	75.100

'18	'17	FUNCTIE	MIN.	MED.	MAX.
116	116	JOURNALIST DAGBLAD	49.800	60.200	72.200
117	117	TEAMLEIDER SALARISADMINISTRATIE	45.400	60.100	75.900
118	118	VERTEGENWOORDIGER	48.800	59.500	77.200
119	119	PROGRAMMEUR	43.500	58.900	75.400
120	120	LERAAR EERSTEGRAADS VOORTGEZET ONDERWIJS	37.800	56.600	75.400
121	121	SERVICE-TECHNICUS	51.900	56.200	77.500
122	122	TECHNISCH APPLICATIEBEHEERDER	41.400	56.200	63.400
123	123	OPLEIDINGSFUNCTIONARIS	49.100	55.500	72.600
124	125	PERSVOORLICHTER	43.700	55.450	67.200
	125	PUBLIEKSVOORLICHTER	43.700	55.450	67.200
126	124	MARKTONDERZOEKER	40.800	55.200	69.200
127	127	LERAAR BVE (BEROEPSONDERWIJS)	44.400	55.050	65.700
128	128	MANAGER SALES PROMOTION	40.100	54.600	67.400
129	136	DIRECTEUR MIDDELGROTE BASISCHOOL	41.200	53.500	65.800
130	129	DIRECTIESECRETARESSE	37.400	53.400	69.900
131	130	NETWERKBEHEERDER	42.300	53.100	67.200
132	131	TECHNISCH ONTWERPER	38.800	52.900	65.800
133	139	HOOFDUITVOERDER	46.200	52.800	62.200
134	133	BEDRIJFSECONOMISCH MEDEWERKER	40.200	52.600	69.700
135	134	CHEF MAGAZIJN EN EXPEDITIE	44.500	52.600	62.700
136	137	CONTROLELEIDER	38.000	52.400	62.000
137	135	CHEF WERKPLAATS	39.700	52.400	59.800
138	138	PERSONEELSFUNCTIENARIS	43.100	52.200	64.600
139	141	CONSTRUCTEUR	45.600	52.000	67.000
140	132	HELPDESKMEDEWERKER	37.700	52.000	58.900
141	140	TEAMLEIDER CREDITEURENADMINISTRATIE	45.600	51.900	65.700
142	142	KAPITEIN DEFENSIE	46.300	51.800	57.300
143	143	HARDWARE-SPECIALIST	40.300	51.500	64.900
144	144	MEDEWERKER CONTROLLING	40.100	51.300	66.200
145	145	JURIST ARBEIDSZAKEN	39.600	50.300	59.900
146	147	OPLEIDINGSADVISEUR INFORMATICA	35.400	49.800	73.300
147	146	PLANNER IT	42.800	49.800	56.300
148	149	DIRECTEUR KLEINE BASISCHOOL	39.900	49.100	58.300
149	148	MEDEWERKER PERSONEELSZAKEN	40.600	48.000	64.000
150	152	TEAMLEIDER KLANTENSERVICE	43.400	47.700	56.100
151	150	TEAMLEIDER VERKOOPONDERSTEUNING	39.200	47.600	59.800
152	151	TEAMLEIDER TELEFONISCHE VERKOOP	36.000	47.600	58.700
153	154	LERAAR TWEDEGRAADS VOORTGEZET ONDERWIJS	37.400	47.150	56.900
154	153	RECHTER IN OPLEIDING	36.600	46.800	57.000
155	156	RECLAMECHEF	35.500	46.100	53.000
156	155	HARDWARE-BEHEERDER	39.600	45.900	53.800
157	157	TESTER IT	37.500	45.700	53.800
158	165	LERAAR BASISCHOOL	35.400	44.400	53.400
159	158	OFFICEMANAGER	33.100	44.300	53.900
160	159	MILIEUDESKUNDIGE	38.100	43.600	51.400
161	160	MEDEWERKER LOGISTIEK	34.500	42.900	50.300
162	161	MARKETINGASSISTENT	37.600	42.400	48.200
163	162	OPERATIONEL AUDITOR	35.900	42.300	53.000
164	166	POLITIEAGENT B	32.400	42.000	51.600
165	163	MEDEWERKER PUBLIC RELATIONS	33.900	41.800	51.300
166	164	REDACTEUR	34.400	41.700	49.500
167	167	MEDEWERKER KWALITEITSDIENST	39.400	41.500	50.000
168	168	ONTWERPER/TEKENAAR	35.300	41.200	47.100
169	170	MEDEWERKER INKOOP	33.400	40.800	49.800
170	169	GRAFISCH ONTWERPER	34.300	40.700	47.000

danken aan een eenmalige uitkering van 750 euro voor een voltijds werkende leraar. Enige relativering is op zijn plaats: de leerkrachten staan nog steeds in de onderste helft van de lijst. Het doorsneesalaris van een leraar op de basisschool, 44.400 euro bruto, is vergelijkbaar met dat van een officemanager, en is veel lager dan dat van een helpdesk-medewerker. Die verdient zo'n 52.000 euro bruto per jaar.

Bij beroepen waarnaar veel vraag is, was de stijging groter dan gemiddeld. Loodgieters, elektriciens en timmerlieden plusten 3 procent. Maar een loodgieter (in loondienst) verdiende met een maximumsalaris van 27.000 euro nog steeds minder dan modaal (dat was in 2018 36.000 euro bruto).

Het is de vraag waarom het salaris van een loodgieter niet veel sterker steeg. Bedrijven zitten immers om ze te springen. Het is deels te verklaren door de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Veel werkgevers huren zelfstandig werkende loodgieters in, zzp'ers. Dat drukt de cao-lonen. Maar het komt ook 'doordat de loongroei mede wordt bepaald door de salarissen van loodgieters die al ergens in dienst zijn', zegt Hans van der Spek (57) van bureau Berenschot, die de salarissenlijst samenstelde.

'Als de marktprijs voor nieuw personeel stijgt, zie je dat niet meteen terug in de algemene loonontwikkeling. Want voor de 80 procent die al in dat bedrijf werkt, zit een stevige loonsverhoging er doorgaans niet in.'

Bovendien kan de prijs voor nieuw personeel ook weer niet te snel stijgen. 'Als bij een bouwbedrijf een nieuwe bouwvakker veel meer verdient dan degenen die er al werken, krijg je afgunst.'

Een hoger salaris is sowieso 'niet het tovermiddel om tekorten op te lossen', zegt Van der Spek. 'Soms zijn de mensen met de juiste opleiding er gewoon niet. Dan heeft het geen zin een hoger salaris te bieden.'

Ondanks herhaalde oproepen

Wie een hogere beloning wil, kan het beter zoeken in extra vakantiedagen en bonussen

van de president van De Nederlandsche Bank en aansporingen van het Internationaal Monetair Fonds om de lonen in Nederland flink te verhogen, is dat niet gebeurd – ook de afgelopen maanden weer niet. In het eerste kwartaal van 2019 zijn de cao-lonen 2,2 procent gestegen, zo maakte het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onlangs bekend.

Maar de prijzen stegen harder: de inflatie bedroeg 2,5 procent. 'Je zou denken dat werkgevers in deze tijden van krapte juist de portemonnee trekken om mensen te binden,' zegt CBS-hoofdeconoom Peter Hein van Mulligen, die de cijfers 'verrassend' noemt.

Dat de stijging van de salarissen de afgelopen jaren achterblijft bij de economische groei, is volgens Van der Spek van Beren-

schot ook een 'na-ijleffect' van de economische crisis. 'Werkgevers hebben die nare periode nog vers in het geheugen. Veel bedrijven hebben nog steeds niet veel vet op de botten. Werkgevers zijn voorzichtiger geworden. Ze weten dat ze zich met cao-afspraken vastleggen voor de lange termijn.'

Want: eens gegeven, blijft gegeven. En als het economisch weer minder gaat, zitten werkgevers vast aan die hogere salarissen. 'Het is ook de vraag of het momentum voor een gesprek over een hoger salaris inmiddels niet voorbij is,' zegt Van der Spek. 'De economische groei vlakkt alweer af en de onzekerheden nemen toe. Denk aan de Brexit en de handelstrijd tussen Amerika en China.'

Sowieso kan de economie niet meer zo hard groeien als vroeger, toen 2,5 of 3 procent per jaar gewoon was. Door de vergrijzing werken minder Nederlanders. 'Een economische groei van 1 tot 1,5 procent per jaar is voortaan het nieuwe normaal in Nederland,' zei directeur Laura van Geest van het Centraal Planbureau twee weken geleden.

Wie een hogere beloning wil, kan het daarom wellicht beter zoeken in de verbetering van zijn of haar secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals vakantiedagen en bonussen. Het is vooral kansrijk om geld te krijgen voor opleiding en ontwikkeling.

'Werkgevers steken er nadrukkelijker op in om een deel van de loonruimte vrij te maken voor een ontwikkelingsbudget. Dat is

'18	'17	FUNCTIE	MIN.	MED.	MAX.
171	171	CHEF-KOK MIDDELGROOT RESTAURANT	35.100	39.300	45.000
172	172	TWEEDE LUITENANT	33.200	39.050	44.900
173	176	TREINMACHINIST	35.300	37.400	43.900
174	174	ONDERZOEKER IN OPLEIDING	32.700	37.250	41.800
175	173	DOCUMENTALIST RIJKSOVERHEID	32.300	37.200	42.100
176	178	KEURMEESTER	31.700	36.900	42.100
177	177	BEDRIJFSVERPLEEGKUNDIGE	34.400	36.600	42.000
178	175	DRUKWERKVERKOPER	33.800	36.500	42.800
179	180	LABORANT/ANALIST	30.900	36.400	43.600
180	181	BUSCHAUFFEUR	34.700	36.400	43.300
181	179	PROMOVENDUS	31.700	36.100	40.500
182	182	ADMINISTRATEUR	27.800	35.300	39.100
183	183	BEWAKER	28.700	35.100	39.500
184	184	FILIAALHOUDER MIDDELGROOT FILIAAL	32.600	34.600	38.200
185	185	SECRETARESSE	29.000	33.800	39.000
186	188	ARCHIEFBEHEERDER	28.800	33.700	38.600
187	187	SERGEANT	28.000	33.450	38.900
188	186	GRAFISCH VORMGEVER	29.600	33.300	38.600
189	189	ELEKTROMONTEUR	27.000	32.900	37.200
190	190	BOUWVAKKER	25.900	32.500	36.300
191	192	STUKADOOR	27.500	31.800	35.600
192	191	ILLUSTRATOR	27.000	31.700	37.000
193	193	ONDERHOUDSMONTEUR	27.200	31.500	34.700
194	194	TIMMERMAN	25.900	31.400	36.300
195	195	TAXICHAUFFEUR	24.900	31.200	36.000
196	199	ARRESTANTENBEWAKER	23.700	30.900	38.100
197	196	TECHNICUS	23.900	30.900	36.900
198	200	ELEKTRICIEN	24.800	30.800	34.700
199	197	HOVENIER	23.000	30.800	34.500
200	198	AUTOMONTEUR	26.000	30.600	33.200
201	201	DOKTERSASSISTENTE	23.800	30.200	36.600
202	202	LASSER	26.400	30.200	32.900
203	204	VRACHTWAGENCHAUFFEUR	23.000	30.100	34.000
204	203	TONEELMEESTER	24.700	30.000	34.700
205	205	PORTIER	24.400	29.700	38.700
206	206	FOTOGRAAF DAGBLAD	23.800	29.500	33.700
207	207	BOEKBINDER	22.100	29.300	34.000
208	208	DRUKKER	24.200	29.300	31.400
209	209	OPERATOR IT	23.200	29.100	34.500
210	210	AMBACHTELIJK BROODBAKKER	24.800	29.000	31.700
211	212	AUTOSPUITER	22.900	28.600	33.200
212	211	GRAFISCH TEKENAAR	23.800	28.500	32.800
213	214	TEKENAAR	23.000	28.300	32.400
214	217	VUILNISMAN	27.500	28.100	33.100
215	213	LITHOGRAAF	23.300	28.000	32.800
216	215	SCHILDER	23.700	28.000	32.300
217	216	GLASZETTER	22.100	28.000	32.300
218	218	DISKJOCKEY IN VASTE DIENST	23.100	27.900	32.600
219	222	METSelaar	22.600	27.500	31.900
220	220	MEDEWERKER KLANTENSERVICE	22.700	27.500	30.100
221	219	AMBACHTELIJK BANKETBAKKER	24.300	27.400	32.200
222	221	BOEKHOUDER	20.900	27.300	32.200
223	223	WINKELSLAGER	22.900	27.200	31.400
224	225	BEHANGER	20.500	27.000	30.200
225	226	TEGELZETTER	21.600	27.000	29.100

'18	'17	FUNCTIE	MIN.	MED.	MAX.
226	227	KOERIER	21.900	26.900	31.200
227	228	RECEPTIONISTE	21.200	26.500	30.700
228	229	APK-KEURMEESTER	22.900	26.500	30.100
229	224	ZEILMAKER	22.900	26.500	27.500
230	234	CONCIËRGE	21.900	25.950	30.000
231	230	FILMONTEUR	21.700	25.900	29.600
	230	HANDGRAVEUR	21.700	25.900	29.600
233	232	HEFTRUCKCHAUFFEUR	21.400	25.800	30.700
234	235	BARKEEPER	21.500	25.700	29.900
235	233	BODE	21.400	25.650	29.900
236	241	TREINSTEWARD	23.400	25.600	31.000
237	236	SPIJTER	22.300	25.600	27.200
238	237	SLACHTER	20.600	25.400	29.600
239	240	LOODGIETER	19.800	25.300	27.000
240	238	DATATYPIST	19.900	25.200	29.400
241	239	BETONVLECHTER	21.800	25.200	29.100
242	242	BOEKDRUKKER	20.500	24.700	29.900
243	243	DAGBLADOPMAKER	20.000	24.700	28.800
244	244	NAAISTER	22.800	24.400	28.200
245	245	WEGWERKER	22.000	24.200	28.600
246	246	KAPPER	20.400	24.000	28.200
247	247	SCHOONMAKER	22.800	23.900	27.700
248	248	SOLDAAT	17.300	23.750	30.200
249	249	OBBER	20.500	23.600	28.700
250	250	BALIEMEDEWERKER	20.200	23.300	27.000
251	251	STRATENMAKER	20.400	23.100	25.300
252	252	TOURLEADER	20.700	22.300	25.500
253	253	ASSISTENT-DRUKKER	20.000	22.100	25.700
254	254	AFWASSER	21.000	22.000	26.200
255	255	CASSIÈRE	21.200	21.700	25.400
	255	VAKKENVULLER	21.200	21.700	25.400
257	257	ASSISTENT-BOEKBINDER	20.000	21.100	24.700

Stijging salaris

VAN 2017 NAAR 2018 (IN PROCENTEN)

Gemiddeld totaal
Overheid

1,99
1,70

Top
Directie
Management
Hoger kader
Middenkader

2,30
2,27
2,04
2,08
1,85

Sector facilities, distributie, logistiek
Sector personeel, organisatie, staf
Sector productie en ontwikkeling
Sector commercie
Sector financiën
Sector informatietechnologie (IT)

1,91
2,20
2,06
1,98
2,00
2,04

Leeswijzer bij het onderzoek

Hoe is de ranglijst van **257 functies** met **bijbehorende beloningen** samengesteld?

voor hen geen hypotheek op de toekomst, maar een salarisverhoging wel, want die is structureel,' verklaart Van der Spek.

Werkgevers hebben er dus financieel belang bij, maar wat heeft een werknemer eraan? Immers, van je persoonlijke ontwikkelingsbudget kun je hogere energierekening niet betalen.

Toch is inzetten op opleidingsgeld volgens Van der Spek geen gekke optie voor werknemers. 'Voor hen is het, gezien de snelle technologische ontwikkelingen en de robotisering, belangrijk om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. Met een ontwikkelingsbudget kun je investeren in je toekomst.'

Omdat van baan veranderen werknemers nog steeds de grootste salarisstijging oplevert (doorgaans krijgt iemand er bij een nieuwe werkgever 5 tot 10 procent bij) lijkt het soms of mensen ergens weggaan omwille van het salaris. Maar dat klopt volgens van der Spek niet.

'Uit de onderzoeken die wij jaarlijks doen naar de beleving van de arbeidsmarkt en de arbeidsvoorwaarden, blijkt dat het salaris absoluut niet de meest bepalende factor is als het erom gaat of werknemers tevreden zijn over hun baan.

'Een goede sfeer, waardering, regelruimte, opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden bepalen niet alleen de mate van tevredenheid, maar zijn ook de voorname redenen voor mensen om van baan te willen wisselen als over één of meer van deze factoren onvrede bestaat.'

'Met een persoonlijk ontwikkelingsbudget kun je investeren in je toekomst'

De salarissenlijst *Wie verdient wat?*, die managementadviesbureau Berenschot jaarlijks opstelt voor *Elsevier Weekblad*, benadert zo nauwkeurig mogelijk het brutojaarsalaris van werknemers in loondienst. Daaronder vallen het vaste jaarsalaris, het collectief variabel salaris (zoals onder meer winstdeling) en het individueel variabel salaris (zoals bonussen). Buiten de vergelijking blijven aandelen- en optieregelingen, en secundaire arbeidsvoorwaarden die niet in geld zijn uit te drukken.

De 257 functies plus bijbehorende beloning zijn afkomstig uit een jaarlijkse enquête van Berenschot onder bedrijven en overheidsorganisaties. De salarissen zijn gebaseerd op actuele gegevens, zoals de geldende collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's). Verder zijn ervaringsgegevens gebruikt uit specifieke branches. Het gaat steeds om in 2018 betaalde salarissen.

In de lijst zijn niet alle functies opgenomen, maar de geselecteerde functies vormen samen een goede afspiegeling van het Nederlandse loongebouw. Doordat elk jaar naar zo veel mogelijk dezelfde functies wordt gekeken, is het mogelijk om te achterhalen wat belangrijke trends en ontwikkelingen in de salarissen zijn.

Bepalend voor de plaats op de ranglijst is het doorsnee- of 'mediane' salaris. Het gemiddelde salaris zou door hoge uitschieters de werkelijkheid te veel vertekenen. Om de mediaan te kunnen vaststellen, zijn alle salarissen in een bepaalde functie op een rij van laag naar hoog gezet. De mediaan is het salaris precies halverwege de lijst: de ene helft verdient meer, de andere helft minder.

In het overzicht vanaf pagina 58 staat links naast de mediaan het minimumsalaris. Dat is de laagste tree in de cao of het gemiddelde salaris van de 10 procent laagstbetaalden. Rechts naast de mediaan staat het maximaal verdiende salaris: het gemiddelde salaris van de 10 procent bestbetaalden. Voor sommige overheidsfuncties is één bedrag genoemd omdat de functie één salaris kent.

Bij diverse functies is de omvang van de organisatie vermeld. De directeur van een 'middelgrote' organisatie geeft leiding aan 100 tot 500 mensen. Een basisschool met minder dan 200 leerlingen is klein, een school met 200 tot 400 leerlingen middelgroot, een school met 400 tot 800 leerlingen groot en bij meer dan 800 leerlingen is de school zeer groot. Een grote gemeente telt meer dan 375.000 inwoners, een middelgrote 40.000 tot 375.000 inwoners. Een middelgroot politiekorps telt 750 tot 3.000 volledige banen. Een 'projectleider maatschappelijke projecten' leidt grote overheidsoperaties.

